

**Rahandusministri 22. detsembri 2017. a
määruse nr 105 „Raamatupidamise Toimkonna
juhendite kehtestamine ” muutmise määruse eelnõu seletuskiri**

1. Sissejuhatus

Rahandusministri 22. detsembri 2017. a määruse nr 105 „Raamatupidamise Toimkonna juhendite kehtestamine” muutmise määruse eelnõus (edaspidi *eelnõu*) kehtestatakse Eesti finantsaruandluse standardi (edaspidi *EFS*) põhinõudeid täpsustavad Raamatupidamise Toimkonna (edaspidi *toimkond*) juhendi muudatused. Muudatused on olemuselt väheolulised, täpsustava iseloomuga ja toimkond võttis need vastu oma 11.12.2024 koosolekul¹.

Määrus kehtestatakse raamatupidamise seaduse § 34 lõike 4 alusel.

Eelnõu koostas Rahandusministeeriumi rahandusteabe poliitika osakonna nõunik Guido Viik (guido.viik@fin.ee, 6113607), juriidilist kvaliteeti kontrollis personali- ja õigusosakonna õigusloome valdkonna juht Virge Aasa.

Eelnõu ei ole seotud ühegi teise menetluses oleva eelnõuga ega Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammiga. Määrusega muudetakse rahandusministri 22. detsembri 2017. a määruse nr 105 „Raamatupidamise Toimkonna juhendite kehtestamine” redaktsiooni avaldamismärkega RT I, 29.02.2024, 3.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Paragrahv 1 - määruse lisa 3 kehtestatakse uues sõnastuses ning muudetud redaktsiooni kohaldatakse 2024. aasta 1. jaanuaril või hiljem algavatele aruandeperioodidele.

Toimkond muutis oma 11.12.2024 protokollilise otsusega juhendit RTJ 3 „Finantsinstrumendid“. Juhendi uus täistekst on lisatud määruse eelnõule.

Juhendis muudeti punktide **55**, **59** ja **61** sõnastust. Muudatused põhinevad kasutajatelt saadud tagasisidel ja toimkonna eesmärk nende sisseviimisel oli anda selgemad juhised tulundusühistute (sh hoiu-laenuühistud) liikmete poolt tehtud sissemaksete kajastamiseks kohustuse või omakapitalina.

Eestis on tulundusühistu seaduse alusel loodud ühingute liikmete poolt ühingusse tehtud osamakسد valdavalt kajastatud omakapitalis. Probleemiks on asjaolu, et RTJ 3 „Finantsinstrumendid“ on olnud selliste sissemaksete kajastamise osas kasutajate jaoks liiga lakooniline, mistõttu tuli neil lisaks RTJ 3 sätetele täiendavalt lähtuda rahvusvahelistest standarditest ja tõlgendustest, sh tõlgendusest IFRIC 2. Nimetatud standardid on aga sarnaste osamaksete omakapitalis kajastamise osas tugevalt piiravad. Toimkond kaalus nii selgituse andmist kehtiva RTJ 3 rakendamise osas kui RTJ 3

¹ PROTOKOLL SAADAVAL: [HTTPS://DELTA.FIN.EE/DHS/N/DOCUMENT/5278EB1D-FA0B-4844-9CBE-231848CA847F](https://delta.fin.ee/dhs/n/document/5278EB1D-FA0B-4844-9CBE-231848CA847F)

täiendamist selliselt, et olemasolevat praktikat arvestades antud valdkonnas selgem juhised anda.

Toimikond kaalus järgmisi asjaolusid:

1. Eestis väljakujunenud praktika ja selle ulatus.
2. Sarnaste ühingute osamaksete/liikmemaksude arvestusreeglid teistes riikides.
3. Majanduslik sisu (kohustise või omakapitali tunnused, sh osalemine juhtimises ja kasumi jaotamises).
4. Seadusandlik analoogia teiste ühingutega (piirmäärad netovarale või osakapitalile, likvideerimisega seotud tagajärjed).
5. Eesti finantsaruandluse standardi kehtestamise üldised eesmärgid.

Analüüsi tulemusena otsustati täiendada RTJ 3 sõnastust ning anda tulundusühistu seaduse alusel loodud ühingute liikmete poolt ühingusse tehtud osamaksete osas juhised nende kajastamiseks omakapitalis, kui on täidetud järgmised tingimused:

- i. nad osalevad proportsionaalselt ühistu kasumi jagamises või kahjumi katmises; ja
- ii. nad on allutatud kõigile teistele võlainstrumentidele ning tulundusühistu lõpetamisel tasutakse viimases järjekorras peale teiste võlausaldajate nõuete rahuldamist.

Paragrahv 2 – Sätestatakse määruse jõustumine. Määrus on kavandatud jõustuma 1. veebruaril 2025. a.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2013/34/EL, mis on vastu võetud 26. juunil 2013 ning mis käsitleb teatavat liiki äriühingute raamatupidamise aastaaruandeid.

4. Määruse mõjud

Määruse rakendamisest eeldatavasti tulenevad mõjud on kaardistatud järgmiselt (HÕNTE §46 lõige 1):

- 1) sotsiaalne, sealhulgas demograafiline mõju: puudub;
- 2) mõju riigi julgeolekule ja välissuhetele: puudub;
- 3) mõju majandusele: piiratud positiivne mõju;
- 4) mõju elu- ja looduskeskkonnale: puudub;
- 5) mõju regionaalarengule: puudub;
- 6) mõju riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse asutuste korraldusele: puudub.

Juhendite muudatused on väheolulised ja täpsustavat laadi ega evi olulisi ühiskonna üleseid mõjusid. Kuna muudatused tulenevad kasutajate tagasisidest ja on suunatud juhendite selguse ja loetavuse parandamisele, siis on neil majandusele eelduslikult ka piiratud positiivne mõju. Täiendavat aruandlust ega administratiivkoormust muudatusega ei lisandu.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Eelnõu jõustumisega ei kaasne täiendavaid kulusid, eeldatavad tulud puuduvad. Eelnõu jõustumisel ei ole kaasnevaid tegevusi.

6. Määruse jõustumine

Määrus on kavandatud jõustuma 1. veebruaril 2025. a, kuid jõustuvat, RTJ Lisa 3 „Finantsinstrumendid“ muudetud redaktsiooni, kohaldatakse 2024. aasta 1. jaanuaril või hiljem algavatele aruandeperioodidele.

7. Eelnõu koostöölastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu on koostöölastatud raamatupidamise toimkonnaga ja saadetakse koostöölastamiseks asjaomastele ministriumitele (JuM, MKM). Juhendite vastuvõtmisele eelnes avalik arutelu vastavalt raamatupidamise seaduse § 34 (1) ettenähtud protseduurile.